FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 25.6.2008
KOM(2008) 394 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

”Pienet ensin”
Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukeva aloite (”Small Business Act”)

{SEK(2008) 2101}
{SEK(2008) 2102}

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

”Pienet ensin”
Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukeva aloite (”Small Business Act”)

1. JOHDANTO

Osaamistalouteen siirtymisen hallinta on EU:n tämän hetken suurin haaste. Tässä onnistuminen varmistaa kilpailukykyisen ja dynaamisen talouden, joka luo uusia ja parempia työpaikkoja ja lisää sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

Dynaamisilla yrittäjillä on erityisen hyvä tilaisuus hyödyntää globalisaation ja nopeiden teknologisten muutosten tarjoamia mahdollisuuksia. Valmiutemme käyttää hyväksi pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kasvua ja innovointipotentiaalia on sen vuoksi ratkaisevan tärkeää EU:n tulevaisuuden hyvinvoinnin kannalta. Globaalissa, muuttuvassa toimintaympäristössä, jolle ovat ominaisia jatkuvat rakennemuutokset ja kilpailupaineiden lisääntyminen, pk-yrityksistä on tullut yhteiskunnassamme entistä tärkeämpiä työllistäjiä ja keskeisiä toimijoita paikallisten ja alueellisten yhteisöjen hyvinvoinnin kannalta. Elinvoimaiset pk-yritykset vahvistavat Eurooppaa globalisoituneen maailman epävarmuuksien varalta.

EU on antanut pk-yritysten tarpeille keskeisen sijan Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiassa soveltamalla erityisesti vuoden 2005 jälkeen kumppanuuteen perustuvaa lähestymistapaa[1], jonka avulla on saavutettu tuntuvia tuloksia. Nyt on aika antaa pysyvästi pk-yritysten tarpeille keskeinen sija EU:n politiikassa ja tehdä totta EU:n valtion- ja hallitusten päämiesten vuonna 2000 esittämästä näkemyksestä – tehdä EU:sta maailmanluokan toimintaympäristö pk-yrityksille.[2]

Pk-yritysten toimintaympäristössä on paljon eroja kansallisella ja alueellisella tasolla, ja sama pätee pk-yritysten luonteeseen (esimerkiksi käsiteollisuus, mikroyritykset, perheyritykset ja yhteisötalouden yritykset). Tämä moninaisuus on sen vuoksi otettava huomioon pk-yritysten tarpeisiin suunnattavassa politiikassa ja toissijaisuusperiaatetta on noudatettava täysimääräisesti.

2. LÄPIMURRON AIKA EU:N PK-YRITYSPOLITIIKASSA

Vuosina 2005–2007 toteutetun EU:n nykyaikaisen pk-yrityspolitiikan väliarviointi[3] osoitti, että sekä jäsenvaltiot että EU ovat edistyneet pk-yritysten kannalta ystävällisemmän toimintaympäristön luomisessa. Komissio on pyrkinyt karsimaan pk-yritysten kohtaamaa

---

1 ”Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano – kasvuun ja työllisyyteen tähtäävä nykyaikainen pk-yrityspolitiikka” – KOM(2005) 551 lopullinen, 10.11.2005.

2 http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/docs/charter_en.pdf.

3 ”Pienet ja keskisuuret yritykset avainasemassa kasvun ja työllisyyden edistämisessä – nykyaikaisen pk-yrityspolitiikan puolivälitarkastelu”, KOM(2007) 592 lopullinen, 4.10.2007.

byrokratiaa ja lisännyt merkittävästi panostusta pk-yrityksiin yhteisön keskeisissä vuosien 2007–2013 tukiohjelmissa. Jäsenvaltiot ovat tuntuvasti kehittäneet pk-yritysten liiketoimintaympäristöä. Ne ovat huomioineet Feirassa vuonna 2000 hyväksyttyyn pienyrityksiä koskevaan eurooppalaiseen peruskirjaan liittyvän prosessin puitteissa vaihdetut parhaat käytännöt ja panneet täytäntöön keväällä 2006 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät esimerkiksi ottamalla käyttöön keskitettyjä yritysten rekisteröintipisteitä, lyhentämällä yrityksen perustamiseen kuluvaa aikaa ja karsimalla siihen liittyviä kustannuksia.

Myös EU:n parempaa sääntelyä koskeva strategia[4] on olennaisen tärkeä pk-yrityksille, jotka hyötyvät suuresti voimassa olevan EU:n lainsäädännön uudistamisesta ja yksinkertaistamisesta sekä kunnianhimoisesta ohjelmasta yhteisön lainsäädännöstä aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi 25 prosenttia vuoteen 2012 mennessä.

Rohkaisevasta edistyksestä huolimatta EU:n on silti toteutettava huomattavia toimia, jotta pk-yritykset voivat hyödyntää koko potentiaalinsa.[5] Yleisesti ottaen eurooppalaisten pk-yritysten tuottavuus on yhä alhaisempi ja yritykset kasvavat hitaammin kuin vastaavat yhdysvaltalaiset yritykset. Yhdysvalloissa toimintaansa jatkavat yritykset lisäävät työpaikkojensa määrää keskimäärin 60 prosenttia seitsemänteen vuoteen mennessä, kun taas vastaavien eurooppalaisten yritysten työpaikkojen määrän kasvu on 10–20 prosenttia. Pk-yritykset kohtaavat edelleen markkinoiden toimintapuutteita, jotka haittaavat niiden toimintaolosuhteita ja kilpailua muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi rahoituksessa (varsinkin riskipääoman osalta), tutkimuksessa, innovoinnissa ja ympäristöasioissa. Esimerkiksi noin 21 prosenttia pk-yrityksistä katsoo, että rahoituksen saanti on ongelmallista,[6] ja monissa jäsenvaltioissa kyseinen luku on paljon suurempi mikroyritysten osalta. Lisäksi innovaatiotoiminnassaan onnistuvia eurooppalaisia pk-yrityksiä on vähemmän kuin suuria yrityksiä. Tilannetta pahentavat rakenteelliset ongelmat, kuten liikkeenjohdollisten ja teknisten taitojen puute, sekä kansallisella tasolla jäljellä olevat työmarkkinoiden jäykkyydet.

Korkeimmalla poliittisella tasolla on toistuvasti todettu, että pk-yrityksillä on keskeinen rooli Euroopan taloudessa. Maaliskuussa 2008 kokoontunut Eurooppa-neuvosto antoi tukensa eurooppalaisten pk-yritysten kestävän kasvun ja kilpailukyvyn vahvistamista koskevalle aloitteelle nimeltä ”Small Business Act” (SBA) ja pyysi, että aloite hyväksyttäisiin nopeasti. Yhtenäismarkkinakatsauksessa[7] vahvistettiin uusien aloitteiden tarve, jotta yhtenäismarkkinat voitaisiin sovittaa paremmin tämän päivän pk-yritysten tarpeisiin ja jotta saavutettaisiin parempia tuloksia ja enemmän hyötyä. Lisäksi SBA:n[8] valmisteluja varten toteutetussa julkisessa kuulemisessa ja online-kuulemisessa vahvistettiin kattavan poliittisen aloitteen tarve eurooppalaisten pk-yritysten potentiaalin hyödyntämiseksi. Tämän vuoksi komissio on nyt ottanut ratkaisevan askeleen eteenpäin ja tekee eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan aloitteen nimeltä ”Small Business Act” (SBA).

---

4 http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/home_en.htm.

5 ”SBA:n vaikutustenarviointi”, SEC(2008) 2101.

6 Pk-yritysten seurantakeskuksen vuoden 2007 kertomus: http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory_en.htm.

7 ”2000-luvun Euroopan yhtenäismarkkinat”, KOM(2007) 724 lopullinen, 20.11.2007.

8 http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/sba_consultation_report_final.pdf.

3. EUROOPPALAISIA PK-YRITYKSIÄ TUKEVA KATTAVA TOIMINTAOHJELMA: ”SMALL BUSINESS ACT” (SBA)

Eurooppalaisen SBA:n perustana on vakaumus, että parhaimman mahdollisen toimintaympäristön luominen pk-yrityksille riippuu ennen kaikkea siitä, että yhteiskunta tunnustaa yrittäjien merkityksen. Yhteiskunnan yleisen ilmapiirin pitäisi saada yksityishenkilöt pitämään oman yrityksen perustamista houkuttelevana vaihtoehtona. Lisäksi olisi tunnustettava, että pk-yritysten panos työllisyyden kasvussa ja taloudellisen hyvinvoinnin lisäämisessä on merkittävä. Pk-yritysten kannalta suotuisan toimintaympäristön luomiseksi yrittäjien roolia ja riskinottoa koskevan näkemyksen on sen vuoksi muututtava EU:ssa: poliittisten johtajien ja tiedotusvälineiden olisi korostettava yrittäjyyden ja siihen liittyvän riskinottovalmiuden merkitystä. Myös hallintoviranomaisten tuki on tärkeää. Pk-yritysystävällisyydestä olisi tultava EU:n yleinen toimintalinja, jonka pohjalla on näkemys, että sääntöjen on kunnioitettava niitä käyttävien enemmistöä. Tämä on ”pienet ensin” -periaate.

Tämän vuoksi ”Small Business Act” -aloitteen tavoitteena on parantaa yrittäjyyttä koskevaa yleistä lähestymistapaa, ottaa ”pienet ensin” -periaate huomioon poliittisessa päätöksentekoprosessissa sääntelystä julkisiin palveluihin asti ja edistää pk-yritysten kasvua auttamalla niitä voittamaan kehitystään vielä haittaavat ongelmat.

SBA pohjautuu komission ja jäsenvaltioiden toimintapoliittisiin saavutuksiin. Sillä luodaan uudenlaiset poliittiset puitteet, joihin sisällytetään olemassa olevat yrityspoliittiset välineet. SBA:n perustana on erityisesti pienyrityksiä koskeva eurooppalainen peruskirja ja nykyaikainen pk-yrityspolitiikka. Tämän kattavan toimintaohjelman täytäntöönpanemiseksi komissio ehdottaa EU:n ja jäsenvaltioiden välistä todellista poliittista kumppanuutta, joka kunnioittaa toissijaisuuden ja suhteellisuuden periaatteita.

Sillä, että aloitteen englanninkieliseksi nimeksi on vertauskuvallisesti annettu lainsäädäntöön viittaava ”Act”, halutaan korostaa poliittista tahtoa tunnustaa pk-yritysten keskeinen rooli EU:n taloudessa ja ottaa käyttöön ensimmäisen kerran kattavat poliittiset puitteet EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa seuraavien toimenpiteiden avulla:

- **kymmenen periaatetta, joiden tarkoituksena on ohjata politiikan muotoilua ja toteuttamista niin EU:n tasolla kuin jäsenvaltioissakin. Nämä keskeiset periaatteet, jotka esitellään yksityiskohtaisesti luvussa 4, tuovat lisäarvoa EU:n tasolla, niiden avulla luodaan pk-yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset ja niillä parannetaan oikeudellista ja hallinnollista ympäristöä kaikkialla EU:ssa:**

I	Luodaan toimintaympäristö, jossa yrittäjät ja perheyritykset menestyvät ja yrittäjyys palkitaan
II	Varmistetaan, että konkurssiin joutuneet mutta vilpittömästi toimineet yrittäjät saavat nopeasti uuden mahdollisuuden
III	Laaditaan säännöt ”pienet ensin” -periaatteen mukaan
IV	Tehdään julkisesta hallinnosta joustavampi pk-yritysten tarpeiden kannalta

V	Mukautetaan politiikan välineitä pk-yritysten tarpeisiin: helpotetaan pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin ja hyödynnetään mahdollisuutta myöntää valtiontukea pk-yrityksille
VI	Parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta ja kehitetään sellainen oikeudellinen ja liiketoimintaympäristö, joka tukee maksujen ajallaan suorittamista liiketoimissa
VII	Autetaan pk-yrityksiä hyödyntämään yhtenäismarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia
VIII	Edistetään pk-yrityksissä tarvittavien taitojen kehittämistä ja kaikenlaista innovointia
IX	Annetaan pk-yrityksille valmiudet muuttaa ympäristöuhat mahdollisuuksiksi
X	Kannustetaan ja tuetaan pk-yrityksiä, jotta ne voivat hyötyä markkinoiden kasvusta

- **uudet lainsäädäntöehdotukset, joita ohjaa ”pienet ensin” -periaate:**

– Valtiontukea koskeva yleinen ryhmäpoikkeusasetus

Tällä piakkoin annettavalla asetuksella vapautetaan ennakkoilmoitusvaatimuksesta niiden voimassa olevien asetusten piiriin kuuluvat tuet, jotka koskevat pk-yrityksille myönnettävää tukea, koulutus- ja työllisyystukea, T&K-tukea, alueellista tukea ja mahdollisesti myös uusia tukimuotoja. Uudella asetuksella yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan voimassa olevia pk-yrityksiin sovellettavia sääntöjä ja korotetaan pk-yritysten investointituen intensiteettejä.

– Asetus yksityisen eurooppayhtiön (SPE) säännöistä

Tässä asetuksessa vahvistetaan SPE:n säännöt. SPE voidaan perustaa ja se toimii samojen periaatteiden mukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Komissio aikoo myös esittää tarvittavat muutosehdotukset varmistaakseen, että tämä uusi yhtiömuoto voi hyötyä voimassa olevista yhtiöverotusta koskevista direktiiveistä.

– Direktiivi alennetuista arvonlisäverokannoista

Tässä piakkoin ehdotettavassa direktiivissä jäsenvaltioille tarjotaan mahdollisuus soveltaa alennettuja alv-kantoja ensi sijassa paikallisesti toteutettuihin palveluihin, joita tarjoavat yleensä pk-yritykset.

Lisäksi SBA:n osana laaditaan seuraavat ehdotukset:

– lainsäädäntöesitys, jonka tarkoituksena on uudistaa, yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa voimassa olevia arvonlisäverolaskutusta koskevia sääntöjä yrityksille aiheutuvan rasituksen lieventämiseksi

– maksuviivästysten torjumisesta annetun direktiivin 2000/35/EY muutosehdotus, jonka tarkoituksena on varmistaa, että pk-yritykset saavat ajoissa maksut kaikista liiketoimista.

- **uudet toimenpiteet, joilla toteutetaan mainitut 10 periaatetta pk-yritysten tarpeiden mukaan sekä yhteisön tasolla että jäsenvaltioissa.**

4. PERIAATTEISTA TOIMENPITEIKSI

I	***EU:n ja jäsenvaltioiden* olisi luotava toimintaympäristö, jossa yrittäjät ja perheyritykset voivat menestyä ja jossa yrittäjyys palkitaan.** **Niiden on huolehdittava paremmin tulevaisuuden yrittäjistä erityisesti tukemalla nuorten ja naisten kiinnostusta yrittämiseen ja heidän yrittäjäntaitojaan sekä yksinkertaistamalla liiketoiminnan siirtoja koskevia edellytyksiä.**

Yrittäjyyttä suosivasta ajattelutavasta vuonna 2007 toteutetusta *Flash Eurobarometer* -tutkimuksesta[9] ilmenee, että 45 prosenttia eurooppalaisista haluaisi olla itsenäisiä ammatinharjoittajia, kun vastaava luku Yhdysvalloissa on 61 prosenttia. Tilanne ei ole muuttunut moniin vuosiin. Eurooppalaisten on tiedostettava, että itsenäisen ammatin harjoittaminen voi olla houkutteleva uravaihtoehto. Heille on myös annettava tarvittavat valmiudet muuntaa tavoitteensa menestyviksi yrityksiksi.

Koulutusjärjestelmässä ja erityisesti opetussuunnitelmissa ei keskitytä riittävästi yrittäjyyteen eivätkä ne tarjoa yrittäjien tarvitsemia perusvalmiuksia. Lapset voivat oppia ymmärtämään yrittäjyyden arvon jo heti koulunkäynnin aloitettuaan.

Arviolta kuusi miljoonaa pienyritysten omistajaa jää eläkkeelle kymmenen seuraavan vuoden aikana. Euroopalla ei ole varaa menettää näitä yrityksiä pelkästään liiketoiminnan siirtoihin liittyvien vaikeuksien vuoksi tai siksi, että ei ymmärretä perheyritysten perinteisen roolin merkitystä. Liiketoiminnan siirtojen lisääntymisellä olisi välittömästi myönteinen vaikutus Euroopan talouteen: onnistuneella liiketoiminnan siirrolla säilytetään keskimäärin enemmän työpaikkoja kuin uusissa yrityksissä luodaan. Liiketoiminnan siirtoa pitäisi sen vuoksi tukea yhtä paljon kuin uuden yrityksen perustamista. Pk-yritysten ja erityisesti perheyritysten erityisen roolin, niille tyypillisen paikallisuuden, sosiaalisesti vastuullisen asenteen ja perinteen ja innovoinnin yhdistämisvalmiuden tunnustaminen korostaa, kuinka tärkeää on yksinkertaistaa liiketoiminnan ja siihen liittyvien yrittäjäntaitojen siirtoa.

Yrittäjäpotentiaalia on hyödynnettävä paremmin. Yrittäjyydessä on edelleen sukupuolten välinen kuilu eli naisyrittäjiä on vähemmän. Tämän lisäksi siirtolaisten yrittäjämahdollisuuksia ei ole käytetty hyväksi.[10]

SBA olisi myös nähtävä yrittäjien tilaisuutena edistää parempaa liiketoimintaympäristöä lisäämällä yhteistyötä ja verkottumista, hyödyntämällä mahdollisimman paljon pk-yritysten ja erityisesti perheyritysten mahdollisuuksia toimia tulevien yrittäjien koulutuspaikkoina ja toimimalla sosiaalisesti vastuullisella tavalla.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio • edistää yrittäjäkulttuuria ja helpottaa parhaiden käytänteiden vaihtoa

9 http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/survey/eurobarometer_intro.htm.

10 ”Euroopan yhteinen maahanmuuttopolitiikka: periaatteet, toimet ja välineet”, KOM(2008) 359 lopullinen, 17.6.2008.

yrittäjyyskoulutuksessa

- käynnistää eurooppalaisten pk-yritysten viikon vuonna 2009 – otsakkeen alla järjestetään monenlaisia tapahtumia eri puolilla Eurooppaa

- käynnistää vuonna 2008 ”Erasmus nuorille yrittäjille” -aloitteen, jonka tarkoituksena on edistää kokemusten ja koulutuksen vaihtoa antamalla uusille yrittäjille mahdollisuus oppia kokeneemmilta yrittäjiltä ja parantaa kielitaitoaan

- perustaa naispuolisten yrittäjälähettiläiden verkoston EU:hun, edistää mentorointijärjestelmiä tavoitteena kannustaa naisia perustamaan oma yritys ja edistää yrittäjyyttä yliopistotutkinnon suorittaneiden naisten keskuudessa.

jäsenvaltioita kehotetaan

- edistämään innovatiivista ja yrittäjyyttä suosivaa ajattelutapaa nuorison keskuudessa sisällyttämällä yrittäjyys avaintaidoksi opetussuunnitelmiin, erityisesti toisen asteen yleissivistävässä koulutuksessa, ja varmistamaan, että se otetaan asianmukaisesti huomioon oppimateriaalissa

- varmistamaan, että yrittäjyyden merkitys otetaan asianmukaisesti huomioon opettajien koulutuksessa

- lisäämään yhteistyötä yritysmaailman kanssa, jotta voidaan kehittää järjestelmällisiä strategioita yrittäjyyskoulutusta varten kaikilla tasoilla

- varmistamaan, että verotus (erityisesti lahja-, osinko- ja varallisuusvero) ei kohtuuttomasti haittaa liiketoiminnan siirtämistä

- ottamaan käyttöön järjestelmiä, joiden avulla siirrettävälle liiketoiminnalle etsitään mahdollinen uusi omistaja

- tarjoamaan mentorointia ja tukea liiketoimintaa siirrettäessä

- tarjoamaan mentorointia ja tukea naisyrittäjille

- tarjoamaan mentorointia ja tukea yrittäjiksi haluaville siirtolaisille.

II *Jäsenvaltioiden* olisi varmistettava, että konkurssiin joutuneet mutta vilpittömästi toimineet yrittäjät saavat nopeasti uuden mahdollisuuden.

Konkurssien osuus kaikista yritystoiminnan lopettamistapauksista on noin 15 prosenttia. Konkurssiin joutuu vuosittain keskimäärin noin 700 000 pk-yritystä, joiden palveluksessa on noin 2,8 miljoonaa työntekijää.[11] Epäonnistumisen leima on yhä olemassa EU:ssa ja yhteiskunta aliarvioi yritystoiminnan uudelleen aloittavien liiketoimintapotentiaalin. Tänä päivänä 47 prosenttia eurooppalaisista ei antaisi mielellään toimeksiantoja aikaisemmin

[11] ”Selviytyminen epäonnistumisesta – uusi mahdollisuus yrittäjälle – Kasvua ja työllisyyttä edistävän Lissabonin kumppanuuden toteuttaminen”, KOM(2007) 584 lopullinen, 5.10.2007.

epäonnistuneelle yritykselle. Uuden yrityksen aloittamista vaikeuttavat myös pitkälliset konkurssimenettelyt. Konkurssimenettely kestää EU:ssa keskimäärin neljästä kuukaudesta yhdeksään vuoteen.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio

- edistää uuden mahdollisuuden antamista helpottamalla parhaiden käytänteiden vaihtoa jäsenvaltioiden välillä

jäsenvaltioita kehotetaan

- edistämään yhteiskunnassa myönteistä asennetta, jotta yrittäjille annettaisiin mahdollisuus uuteen alkuun, esimerkiksi julkisten tiedotuskampanjoiden avulla
- pyrkimään siihen, että kaikki oikeudelliset menettelyt yrityksen purkamiseksi saadaan päätökseen vuoden kuluessa, kun on kyse konkurssista, johon ei liity petosta
- varmistamaan, että yritystoiminnan uudelleen aloittavia kohdellaan tasavertaisesti uusien yritysten kanssa, tukiohjelmat mukaan luettuina.

III ***EU:n ja jäsenvaltioiden*** **olisi laadittava säännöt ”pienet ensin” -periaatetta noudattaen ja otettava lainsäädännössä huomioon pk-yritysten ominaispiirteet ja yksinkertaistettava nykyistä sääntely-ympäristöä.**

Pk-yritysten mukaan eniten hankaluuksia aiheuttava rajoite on hallinnollisten määräysten noudattaminen. Pk-yrityksiin kohdistuva sääntelyllinen ja hallinnollinen taakka on kohtuuton suuriin yrityksiin verrattuna. On arvioitu, että jos suuryritykselle koituu sääntelyvelvoitteen täyttämisestä keskimäärin yhden euron kustannus työntekijää kohti, pienyrityksen kustannukset ovat ehkä jopa 10 euroa.[12] EU:ssa toimivista pk-yrityksistä 36 prosenttia katsoo, että byrokratia on rajoittanut niiden liiketoimintaa kahden viime vuoden aikana.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

Jotta sääntely noudattaisi tulevaisuudessa ”pienet ensin” -periaatetta,

komissio

- tehostaa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan noudattamisen arviointia tulevissa lainsäädännöllisissä ja hallinnollisissa aloitteissa
- käyttää mahdollisuuksien mukaan yhteisiä voimaantulopäivämääriä yrityksiä koskevissa asetuksissa ja päätöksissä ja julkaisee vuosittain lausunnon sellaisesta voimaan tulevasta lainsäädännöstä

[12] Asiantuntijaryhmän raportti ”Pk-yrityksiin kohdistuvan kohtuuttoman sääntelyrasitteen vähentämismallit”, toukokuu 2007.

komissio aikoo (ja jäsenvaltioita kehotetaan ryhtymään vastaaviin toimiin)

- varmistaa, että politiikka tuottaa tuloksia ja yrityksille aiheutuvat kustannukset ja rasite vähenevät, ja käyttää erilaisia tarkoituksenmukaisia välineitä, esimerkiksi vastavuoroista tunnustamista ja itse- tai yhteissääntelyä

- arvioi tarkasti tulevien lainsäädännöllisten ja hallinnollisten aloitteiden vaikutuksen pk-yrityksiin (pk-yritystesti) ja ottaa tulokset huomioon ehdotuksia laadittaessa

- kuulee sidosryhmiä, mukaan luettuna pk-yrityksiä edustavat järjestöt, vähintään kahdeksan viikkoa ennen yrityksiin vaikuttavan lainsäädännöllisen tai hallinnollisen ehdotuksen tekemistä

- toteuttaa pieniin ja mikroyrityksiin kohdistettuja toimenpiteitä, kuten poikkeusjärjestelyjä, siirtymäaikoja ja poikkeuksia, erityisesti tiedotus- tai raportointivaatimusten osalta, ja muita yritysten tarpeita vastaavia lähestymistapoja soveltuvin osin, ja

jäsenvaltioita kehotetaan

- selvittämään yhteisten voimaantulopäivämäärien ja voimaan tulevaa lainsäädäntöä koskevien vuosittaisten ilmoitusten hyödyllisyyden

- käyttämään pk-yrityksiin kohdistettuja helpotuksia EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa ja välttämään ylimääräisiä kansallisia vaatimuksia

Sääntely-ympäristön parantamiseksi ”pienet ensin” -periaatteen mukaisesti

komissio

- tekee kaikki sellaiset ehdotukset yrityksiin kohdistuvan hallinnollisen rasituksen vähentämiseksi, jotka ovat tarpeen EU:n 25 prosentin vähennystavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2012 mennessä

- saattaa päätökseen vuoden 2008 loppuun mennessä yhteisön säännöstön analyyttisen tarkastelun ja sisällyttää sen tulokset päivitettyyn yksinkertaistamista koskevaan jatkuvaan ohjelmaan, joka on tarkoitus esitellä vuoden 2009 alkupuolella. Erityistä huomiota kiinnitetään sellaisten ehdotusten tunnistamiseen, joiden osalta lainsäädäntöä voitaisiin yksinkertaistaa pk-yritysten hyödyksi, erityisesti yhtiöoikeus mukaan lukien, ja

jäsenvaltioita kehotetaan

- hyväksymään ja panemaan täytäntöön tavoitteet, jotka vastaavat sitoumusta vähentää hallinnollista rasitusta 25 prosenttia vuoteen 2012 mennessä EU:n tasolla, jos tätä ei ole vielä tehty

- varmistamaan, että yhteisön lainsäädännön hallinnollisen rasituksen vähentämiseen liittyvät ehdotukset hyväksytään nopeasti

- ottamaan käyttöön komission ehdotuksen, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat nostaa alv-rekisteröinnin rajan 100 000 euroon.

IV	***EU:n ja jäsenvaltioiden* olisi tehtävä julkisesta hallinnosta joustavampi pk-yritysten tarpeiden kannalta ja yksinkertaistettava pk-yrityksiä koskevien asioiden käsittely mahdollisimman pitkälti edistämällä sähköisiä viranomaispalveluja ja yhden palvelupisteen järjestelmiä.**

Uudenaikainen ja joustava julkinen hallinto voi vaikuttaa paljon pk-yritysten menestykseen ja kasvuun säästäen niiden aikaa ja rahaa ja vapauttaen resursseja innovointiin ja työpaikkojen luomiseen. Erityisesti sähköiset viranomaispalvelut ja yhden palvelupisteen järjestelmät voivat parantaa palvelua ja vähentää kustannuksia.

Palveludirektiivin meneillään oleva täytäntöönpanoprosessi helpottaa pk-yritysten toimintaa, sillä siinä edellytetään, että jäsenvaltiot perustavat keskitettyjä asiointipisteitä, vähentävät ja keventävät lupajärjestelmiä ja poistavat palvelujen kehitystä haittaavia sääntelyesteitä. Direktiivi mahdollistaa myös sitä tiukemmat vaatimukset, joiden tarkoituksena on nopeuttaa liiketoiminnan aloittamista.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

jäsenvaltioita kehotetaan

- vähentämään jäsenvaltioissa yritysten rekisteröinnistä perittyjä maksuja EU:n tässä suhteessa parhaiten menestyneiden maiden esimerkin mukaisesti
- supistamaan edelleen yrityksen perustamisaikaa alle viikkoon, jos tätä tavoitetta ei ole vielä saavutettu
- nopeuttamaan pk-yritysten kaupallisen toiminnan käynnistämistä vähentämällä ja yksinkertaistamalla liiketoiminnan edellyttämiä lupia. Jäsenvaltioiden olisi erityisesti asetettava lupien myöntämiselle enintään yhden kuukauden määräaika, lukuun ottamatta tapauksia, joihin liittyy ihmisille tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara
- pidättäytymään pyytämästä pk-yrityksiltä tietoja, jotka ovat jo saatavilla hallinnossa, ellei tietoja ole päivitettävä
- varmistamaan, että valtiolliset, alueelliset tai paikalliset tilastotoimistot pyytävät mikroyrityksiä osallistumaan tilastokyselyihin enintään joka kolmas vuosi, ellei tilasto- ja muiden tietojen tarve edellytä toisin
- perustamaan yhteyspisteen, johon sidosryhmät voivat ottaa yhteyttä ja ilmoittaa säännöistä tai menettelyistä, joiden katsotaan olevan kohtuuttomia ja/tai estävän tarpeettomasti pk-yritysten toimintaa
- varmistamaan, että palveludirektiivi pannaan kokonaisuudessaan ja ajallaan täytäntöön, mukaan lukien keskitetyt asiointipisteet, joiden kautta yritykset voivat saada sähköisesti kaikki tarvitsemansa tiedot ja hoitaa kaikki vaaditut menettelyt ja muodollisuudet.

V	***EU:n ja jäsenvaltioiden* olisi mukautettava politiikan välineitä pk-yritysten tarpeisiin.** **Niiden olisi sovellettava parhaan käytännön sääntöjä ja annettava hankintaviranomaisille ohjeita siitä, miten ne voivat soveltaa EY:n julkisia hankintoja koskevia puitteita tavalla, joka helpottaa pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintamenettelyihin.** **Niiden markkinoiden toimintapuutteiden poistamiseksi, joita pk-yritykset kohtaavat elinkaarensa aikana, EU:n ja jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä yhteisön valtiontukisääntöjen tarjoamia mahdollisuuksia tukea uusia yrityksiä ja kannustaa pk-yrityksiä.**

Pk-yritykset kohtaavat esteitä osallistuessaan julkisten hankintojen markkinoille, joiden osuus EU:n BKT:stä on 16 prosenttia. Syynä on usein se, että pienemmät yritykset eivät ole tietoisia näiden markkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista ja/tai kokevat menettelyt lannistaviksi. Lisäksi julkiset viranomaiset saattavat mieluimmin tehdä sopimuksia suurten yritysten kanssa, koska niillä on enemmän kokemusta kuin uusilla innovatiivisilla yrityksillä. Tästä huolimatta pk-yritysten osuus EU:n kynnysarvot ylittävien julkisten hankintojen arvosta oli 42 prosenttia vuonna 2005.[13] Pk-yritysten pääsyä hankintamarkkinoille vielä haittaavia esteitä on edelleen raivattava erityisesti helpottamalla hankintamenettelyissä viranomaisten asettamia vaatimuksia.

Valtiontuella voidaan auttaa pk-yrityksiä niiden elinkaaren ajan. Pk-yritykset hyötyvät tällä hetkellä vain erittäin vähän valtiontuista, sillä tarjolla olevia tukivaihtoehtoja ei aina käytetä täysimääräisesti hyödyksi. Tähän on monia syitä. Ensinnäkin julkiset viranomaiset eivät aina ota käyttöön kaikkia pk-yrityksiä hyödyttäviä ja yhteisön säännöissä sallittuja tukimekanismeja. Toiseksi menettelyt kestävät usein liian kauan ja ovat liian monimutkaisia pk-yritysten kannalta ja kolmanneksi pk-yritykset eivät aina ole tietoisia tukiohjelmista, joita ne voisivat hyödyntää.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio

- tekee hankintaviranomaisille esityksen vapaaehtoisista parhaan käytännön säännöistä lisämuutosten käynnistämiseksi hankintakulttuurissa. Säännöissä on ohjeita byrokratian vähentämisestä, avoimuuden ja tiedottamisen parantamisesta ja pk-yritysten tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisesta.

- helpottaa edelleen tietojen saantia hankintamenettelyistä täydentämällä olemassa olevia julkisia hankintoja koskevia EU:n verkkosivuja erilaisilla aloitteilla, kuten hankintailmoitusten vapaaehtoinen julkaiseminen hankintakilpailurajan alittavien hankintojen osalta, sähköinen väline yrityskumppanien löytämiseen ja avoimemmat julkiset hankintavaatimukset.

[13] Ks. http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/SME_public_procurement_Summary.pdf.

- julkaisee valtiontukien käsikirjan valistaakseen voimassa olevista tukivaihtoehdoista

jäsenvaltioita kehotetaan

- perustamaan sähköisiä portaaleja EU:n kynnysarvot alittavia julkisia hankintoja koskevien tietojen levittämiseksi laajemmin
- kannustamaan hankintaviranomaisia jakamaan sopimukset osiin silloin kun se on tarkoituksenmukaista ja tiedottamaan paremmin alihankintamahdollisuuksista
- muistuttamaan hankintaviranomaisia velvollisuudesta välttää kohtuuttomia kelpoisuus- ja taloudellisia vaatimuksia
- kannustamaan rakentavaa vuoropuhelua ja yhteisymmärrystä pk-yritysten ja suurten ostajien välillä tiedotuksen, koulutuksen, seurannan ja hyvien käytäntöjen vaihdon avulla
- kohdentamaan valtiontukipolitiikkansa paremmin pk-yritysten tarpeisiin, mukaan lukien kohdennettujen toimenpiteiden parempi suunnittelu.

VI ***EU:n ja jäsenvaltioiden*** **olisi parannettava pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta, erityisesti riskipääomaa, mikroluottoja ja mezzanine-rahoitusta, ja kehitettävä sellainen oikeudellinen ja liiketoimintaympäristö, joka tukee maksujen ajallaan suorittamista liiketoimissa.**

Oikeanlaisen rahoituksen saaminen voi olla yrittäjille ja pk-yrityksille suuri ongelma, ja se onkin hallinnollisten rasitteiden jälkeen kakkossijalla luettelossa, jossa ne listaavat huolenaiheitaan. Näin siitä huolimatta, että EU tukee yrittäjyyttä julkisesti muun muassa kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelmalla (CIP), jolla pk-yrityksiä tuetaan rahoituksen saannissa yli miljardilla eurolla. Huomattava osa kyseisestä määrästä kanavoidaan Euroopan investointipankki (EIP) -ryhmän kautta. Koheesiopolitiikan määrärahoista on tarkoitus tukea nimenomaan pk-yrityksiä 27 miljardilla eurolla vuoteen 2013 mennessä. Noin 10 miljardia myönnetään rahoitusjärjestelyjen puitteissa (esim. JEREMIE) ja noin 3,1 miljardia euroa riskipääomana. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto tukee sekin pk-yrityksiä, sillä se edistää muun muassa yrittäjyyttä ja rohkaisee maaseutualueita monipuolistamaan talouksiaan.

Riskin välttäminen saa investoijat ja pankit usein pidättymään yritysten rahoittamisesta niiden perustamisvaiheessa ja silloin kun toimintaa ollaan ensimmäisen kerran laajentamassa. Markkinoiden mahdolliset toimintapuutteet pk-yritysten rahoituksen osalta on kartoitettava ja korjattava, jotta voidaan jatkaa Euroopan riskipääomamarkkinoiden kehittämistä, parantaa pk-yritysten mikroluottojen ja mezzanine-rahoituksen saantia ja kehittää uusia tuotteita ja palveluja. Monet yrittäjät tarvitsevat neuvontaa ja koulutusta eri rahoitusmuotojen eduista ja haitoista sekä siitä, miten investointihankkeet olisi paras esittää mahdollisille rahoittajille.

Lisäksi pk-yrityksillä on usein heikosti omaa pääomaa, ja tilannetta pahentaa Euroopassa tyypillinen tapa maksaa maksut myöhässä. Maasta riippuen pk-yritykset joutuvat odottamaan keskimäärin 20–100 päivää lähettämiensä laskujen maksamista. Joka neljännen konkurssin syynä ovat maksuviivästykset. Niiden takia menetetään vuosittain 450 000 työpaikkaa ja 25 miljardia euroa.

Komissio yhtyy EIP-ryhmän (jonka muodostavat EIP ja Euroopan investointirahasto EIR) arvioon, jonka mukaan pk-yritysten rahoituksensaantia on parannettava. Se suhtautuukin myönteisesti ryhmän pyrkimyksiin uudistaa sen olemassa olevia tuotteita, yksinkertaistaa niiden käyttöä ja laajentaa niiden soveltamisalaa vuodesta 2008. Komissio on erittäin tyytyväinen EIP-ryhmän päätökseen perustaa pienrahasto, jonka alkupääoma on noin 40 miljoonaa euroa (josta 16 miljoonaa EIP:ltä). Rahastolla tuetaan pankkialan ulkopuolella toimivia mikrorahoituslaitoksia komission uuden mikroluottoaloitteen yhteydessä. Komissio onnittelee EIP:tä myös sen suunnitelmasta perustaa erityinen mezzanine-rahoituksen määräraha pk-sektorin pienimpiä yrityksiä varten ja ottaa liikepankkien kanssa käyttöön riskinjakorahoitusvälineitä, jotka on räätälöity nopeasti kasvavien innovatiivisten pk-yritysten ja markkina-arvoltaan keskisuurten yritysten tarpeisiin. Niin uudella määrärahalla kuin uusilla riskinjakorahoitusvälineillä on tarkoitus paikata markkinoilla todettuja toimintapuutteita.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio

- arvioi vaihtoehtoisia tapoja ottaa käyttöön yksityissijoittamisen järjestelmä, jolla pyritään helpottamaan rajat ylittäviä investointeja eurooppalaisten riskipääomamarkkinoiden vahvistamiseksi
- tarjoaa jäsenvaltioille apua korkeatasoisten investointivalmiusohjelmien kehittämiseen

jäsenvaltioita kehotetaan

- laatimaan rahoitusohjelmia 100 000–1 000 000 euron rahoitusvajeen kattamiseksi erityisesti velkarahaa ja pääomaa yhdistäviä välineitä käyttäen ja valtiontukisääntöjä noudattaen
- ratkaisemaan ne sääntelystä ja verotuksesta johtuvat rasitteet, jotka estävät yhtenäismarkkinoilla toimivia riskipääomarahastoja investoimasta samoin ehdoin kuin kotimaiset rahastot
- varmistamaan, että yritysten voittojen verotus suosii investointia
- hyödyntämään täysimääräisesti koheesiopolitiikan ohjelmissa ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta pk-yritysten tukemiseen käytettävissä olevan rahoituksen.

VII ***EU:n ja jäsenvaltioiden*** **olisi autettava pk-yrityksiä hyödyntämään yhtenäismarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia erityisesti parantamalla hallintoa ja tiedotusta yhtenäismarkkinapolitiikan alalla, ottamalla standardien laadinnassa pk-yritysten edut paremmin huomioon ja parantamalla pk-yritysten mahdollisuuksia saada patentteja ja tavaramerkkejä.**

Yhtenäismarkkinoiden pitäisi taata yritysten pääsy laajoille, yli 500 miljoonan kuluttajan yhteismarkkinoille, joilla noudatetaan yhteisiä sääntöjä. Yksinkertaistamisessa edettiin, kun 27 kansallista sääntökokonaisuutta korvattiin yhdellä EU:n sisämarkkinasäännöstöllä, ja sen hyötyjiä ovat etenkin pk-yritykset. Hyvin toimivat yhtenäismarkkinat luovat kilpailuympäristön, jossa pk-yrityksillä on paremmat valmiudet hyödyntää globalisaation

myötä tarjoutuvia uusia osaamis- ja innovointimahdollisuuksia. Tällä hetkellä pk-yritykset eivät kuitenkaan pysty hyödyntämään täysimääräisesti yhtenäismarkkinoiden mahdollisuuksia lähinnä siksi, että muissa jäsenvaltioissa tarjolla olevista liiketoimintamahdollisuuksista ja niissä sovellettavista säännöistä ei ole riittävästi tietoa ja koska niiden kielten osaamisessa on puutteita. Asioinnista eri kansallisten oikeusjärjestelmien kanssa aiheutuvat kustannukset ja riskit estävät usein yrityksiä laajentamasta toimintaansa ulkomaille.

Pk-yritykset voivat hyötyä suuresti myös julkisesta tuesta, jota ne saavat neuvontapalveluina ja verkostoitumalla; yksi esimerkki tällaisesta toiminnasta on pk-yritysten tukeminen niiden puolustautuessa sopimattomilta kaupallisilta menettelyiltä. Varsinkin komission äskettäin lanseeraama Enterprise Europe Network -verkosto[14] voi muiden toimintojen ohessa tukea pk-yrityksiä tarjoamalla tietoa ja neuvoja yhtenäismarkkinoiden mahdollisuuksista.

Lisäksi pk-yritysten on voitava osallistua täysipainoisesti standardien laadintaan ja käyttöönottoon sertifiointi mukaan lukien.

Korostaakseen immateriaalioikeuksien merkitystä pk-yrityksille komissio jatkaa työtä kehittääkseen Euroopan laajuisen patenttijärjestelmän, joka on tehokas, kustannuksia säästävä, korkealaatuinen ja oikeudellisesti varma ja joka pitää sisällään yhteisöpatentin ja EU:n laajuisen patenttituomioistuinjärjestelmän.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio

- huolehtii siitä, että pk-yritykset hyötyvät nykyisistä markkinoiden avaamiseen tähtäävistä politiikoista. Tätä varten se kerää tietoja yhtenäismarkkinoiden toiminnasta seuraamalla markkinoita ja eri toimialoja tarkemmin; näin markkinoiden toimintapuutteet voidaan havaita ja pyrkiä korjaamaan niiltä osin kuin korjaavilla toimenpiteillä on mahdollista saavuttaa suurin mahdollinen taloudellinen hyöty

- esittää vuonna 2008 toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on edistää yhteentoimivien sähköisten allekirjoitusten ja tunnistusten käyttöä, ja toteuttaa vuoden 2009 toisella neljänneksellä toimia, joissa ovat osallisina kaikki sidosryhmät ja joilla pk-yrityksiä autetaan osallistumaan maailmanlaajuisiin toimitusketjuihin

- lisää EU:n taloudellista tukea (miljoonaan euroon vuonna 2008 ja 2,1 miljoonaan euroon vuodesta 2009) edistääkseen pk-yritysten osallistumista standardointiin ja siihen liittyvää edunvalvontaa sekä parantaakseen pk-yritysten tietämystä eurooppalaisista standardeista ja niiden käyttöä

- tekee yhteisön tavaramerkkijärjestelmästä helpomman alentamalla huomattavasti yhteisön tavaramerkistä perittäviä maksuja osana sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (OHIM) rahoitusnäkymien kokonaisvaltaista ratkaisua

- pyrkii poistamaan kuluttajansuojasääntöjen hajanaisuutta muun muassa vähentämällä hallinnollisen rasitteen minimiin, jotta pk-yritysten rajat ylittävä kaupankäynti helpottuisi

[14] Ks. http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/.

eurooppalaisia standardointielimiä kehotetaan

- tarkastelemaan uudelleen tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja komission kanssa liiketoimintamalliaan standardien käyttöönottokustannusten alentamiseksi alkaen EU:n lainsäädännön ja politiikkojen tukemiseksi laadituista standardeista
- perustamaan yksi tai useampi pk-yrityksille tarkoitettu Helpdesk yhteistyössä pk-yritysten yhdistysten edustajien kanssa
- julkaisemaan systemaattisesti monikieliset ja vapaasti saatavilla olevat tiivistelmät eurooppalaisista standardeista, mukaan lukien standardiviiteluettelot

jäsenvaltioita kehotetaan

- huolehtimaan siitä, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta sovelletaan asianmukaisesti
- vahvistamaan SOLVIT-ongelmanratkaisujärjestelmää[15], jotta yhtenäismarkkinoiden suomien oikeuksien käyttöön liittyvät ongelmat voidaan ratkaista epämuodollisesti, nopeasti ja käytännönläheisesti
- kannustamaan kansallisia standardointielimiä tarkastelemaan uudelleen liiketoimintamalliaan standardien käyttöönottokustannusten alentamiseksi
- huolehtimaan standardointikomiteoiden kokoonpanon oikeudenmukaisuudesta
- pyytämään kansallisia ja eurooppalaisia standardointielimiä toteuttamaan yhdessä promootio- ja tiedotuskampanjoita, joilla pk-yrityksiä rohkaistaan hyödyntämään standardeja paremmin ja antamaan palautetta niiden sisällöstä
- antaa pk-yrityksille neuvontaa ja tukea niiden puolustautuessa sopimattomilta kaupallisilta menettelyiltä.

VIII ***EU:n ja jäsenvaltioiden*** **olisi edistettävä pk-yrityksissä tarvittavien taitojen kehittämistä ja kaikenlaista innovointia.**

Niiden olisi kannustettava pk-yrityksiä investoimaan tutkimukseen, osallistumaan T&K-tukiohjelmiin ja kansainväliseen tutkimustoimintaan, muodostamaan klustereita ja hallinnoimaan immateriaalioikeuksia aktiivisesti.

Yli 60 prosenttia kuulemiseen osallistuneista yrityksistä oli sitä mieltä, että koulussa ei opita niitä taitoja, joita yrittäjät ja pk-yritysten henkilöstö tarvitsevat. Tulos heijastaa yhteiskunnallista tarvetta tarjota nuorille aina perustaidot, kuten luku- ja kirjoitustaito, perustiedot luonnontieteistä, johtamisesta, teknisistä tieteistä, tieto- ja viestintätekniikoista ja kielistä, ja mahdollisuus luovuuden toteuttamiseen. Pk-yritykset kärsivät ammattitaitoisen työvoiman puutteesta varsinkin uusien teknologioiden alalla. Tähän liittyen on pantava

[15] Ks. http://europa.eu.int/solvit/site//index_fi.htm.

täytäntöön elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskeva eurooppalainen viitekehys[16], jonka tarkoituksena on tarjota tarvittavat perustaidot kaikille nuorille.

EU:n koheesiopolitiikalla tuetaan toimia, jolla edistetään työntekijöiden, yrittäjien ja yritysten mukautumiskykyä. Ajanjaksolla 2007–2013 tukea myönnetään 13,5 miljardia euroa, ja huomattava osa siitä osoitetaan suoraan pk-yrityksille. Lisäksi on arvioitu, että itsenäistä ammatinharjoittamista ja yritysten perustamista tuetaan yhteensä 2,8 miljardilla eurolla. Muun toiminnan ohella komissio laatii parhaillaan katsausta taidoista, joita EU:ssa tarvitaan tulevaisuudessa.

Osaamisvaje ja käyttämätön tutkimus- ja innovointipotentiaali ovat kytköksissä toisiinsa. EU:ssa toimivista pk-yrityksistä vain kolme kymmenestä ilmoitti vuonna 2007, että niillä on uusia tuotteita tai tuloja uusista tuotteista. Tästä syystä on tärkeää integroida pk-yritykset paremmin tiedeyhteisöön ja vaalia korkeakoulujen ja pk-yritysten välisiä yhteyksiä.

Samoin on tarpeen kannustaa pk-yrityksiä hallinnoimaan immateriaalioikeuksia aktiivisesti esimerkiksi mahdollistamalla sähköinen laskutus ja sähköiset viranomaispalvelut.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio

- laajentaa entisestään järjestelyä, jolla oppisopimusoppilaiden liikkuvuutta edistetään osana vuoden 2010 Leonardo Da Vinci -ohjelmaa
- tukee sidosryhmien pyrkimyksiä laatia vuonna 2008 tietotekniikkataito- ja uraportaali, jonka avulla yritykset voivat itse arvioida tietotekniikkataitoihin liittyviä tarpeitaan ja selvittää, miten ne voivat kehittää työntekijöidensä uraa ja pätevyyttä. Komissio aikoo julkaista vuonna 2008 sähköistä liiketoimintaa käsittelevän online-opaskirjan (e-Business Guide), jolla pk-yrityksiä autetaan kartoittamaan sähköistä liiketoimintaa koskevat tarpeensa
- jatkaa yksinkertaistamista, tiedotuksen parantamista ja rahoitusosuuksien nostamista, jotta pk-yritysten osallistuminen tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen seitsemänteen puiteohjelmaan saataisiin optimoitua
- tukee pk-yritysten kasvua varmistamalla, että puiteohjelman hankkeeseen osallistuva pk-yritys säilyttää edullisen pk-kohtelun koko hankkeen keston ajan, vaikka pk-yrityksiä koskevat kyseiselle ajanjaksolle vahvistetut enimmäismäärät ylittyisivät
- yksinkertaistaa valtiontukisääntöjä, jotta jäsenvaltiot voisivat tukea tutkimusta, kehittämistä ja innovointia yleistä ryhmäpoikkeusta koskevan asetuksen avulla
- pyrkii edistämään nopean kasvun yritysten markkinoilletuloa tukemalla pk-yritysten tutkimus- ja innovointivalmiuksia lähinnä siten, että kansallisten ohjelmien ja aloitteiden koordinointia parannetaan
- kehittää jäsenvaltioita kuullen klusteristrategian, johon sisältyy aloitteita monikansallisen klusteriyhteistyön edistämiseksi, helpottaa klustereiden pääsyä uusille markkinoille ja

[16] Komission suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista, 18.12.2006.

toteuttaa toimenpiteitä, joilla pk-yrityksiä kannustetaan osallistumaan aktiivisemmin innovaatioklustereihin

- pyrkii tukemaan pk-yritysten osallistumista osaamisen siirtoon muun muassa käynnistämällä pilottihankkeen, jolla rahoitetaan immateriaalioikeuksien kaupallista hyödyntämistä

- kannustaa pk-yrityksiä osallistumaan aktiivisesti Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) toimintaan, jotta ne voisivat hyötyä EIT:n tukemista osaamissiirroista

jäsenvaltioita kehotetaan

- tukemaan pk-yritysten kansainvälistymis- ja kasvutavoitteita, joihin ne pyrkivät muun muassa osallistumalla innovaatioklustereihin

- tukemaan pk-yritysten tutkimus- ja innovointikyvyn kehittämistä (esim. helpottamalla julkisen tutkimusinfrastruktuurin käyttöä) ja edistämään T&K-palvelujen käyttöä, ammattitaitoisten työntekijöiden työhönottoa ja koulutusta uusien tutkimus- ja kehitystyöhön ja innovointiin myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön puitteiden mukaisesti

- avaamaan kansalliset tutkimusohjelmat muiden jäsenvaltioiden pk-yrityksille silloin kun siitä on molemminpuolista hyötyä ja edistämään pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua monikansalliseen tutkimustoimintaan esimerkiksi yhteisen ohjelmasuunnittelun avulla

- varmistamaan koheesiopolitiikan ohjelmaa täytäntöön pannessaan, että pk-yritykset saavat helposti yrittäjyyteen, innovointiin ja osaamiseen tarkoitettua rahoitusta

- tukemaan sähköisen identiteetin kehittämistä yrityksille sähköisen laskutuksen ja sähköisten viranomaispalvelujen mahdollistamiseksi

- rohkaisemaan yrityksiä, varsinkin pk-yrityksiä ja muita sidosryhmiä kuten hankintaviranomaisia, osallistumaan toimiin, joilla edistetään edelläkävijämarkkinoita koskevan aloitteen nopeaa täytäntöönpanoa.

IX ***EU:n ja jäsenvaltioiden*** **olisi annettava pk-yrityksille valmiudet muuttaa ympäristöuhat mahdollisuuksiksi.**

Niiden pitäisi tarjota enemmän tietoa, asiantuntemusta ja taloudellisia kannustimia uusilla ”vihreillä” markkinoilla tarjoutuvien mahdollisuuksien täysipainoiseen hyödyntämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen; yksi keino on ympäristöasioiden hallintajärjestelmien käyttöönotto pk-yrityksissä.

Ilmastonmuutos, energiavarojen niukkuus ja kestävä kehitys ovat pk-yritysten keskeisiä haasteita, joiden vuoksi niiden on omaksuttava kestävämmät tuotanto- ja liiketoimintamallit. Ympäristöystävällisten tuotteiden ja palvelujen kysyntä luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Pk-yrityksistä vain 29 prosenttia on ottanut käyttöön energian tai raaka-aineiden säästötoimenpiteitä (vrt. 46 prosenttia suurista yrityksistä). EU:n pk-yrityksistä vain neljällä prosentilla on käytössä kattava ja tehokas energiankäyttöjärjestelmä (vrt. 19 prosentilla suurista yrityksistä). Energian ja raaka-aineiden hinnannousun ja ennustetun ilmastonmuutoksen vaikutukset koskettavat aivan erityisesti pk-yrityksiä, ja niiden on lisättävä tehokkuuttaan ja parannettava valmiuksiaan sopeutua näihin uhkiin voidakseen kääntää ne mahdollisuuksiksi.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio

- helpottaa pk-yritysten osallistumista ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) keventämällä ympäristöasioihin liittyviä menettelyjä, alentamalla maksuja ja tarjoamalla mahdollisuutta rekisteröityä osana klusteria

- rahoittaa Enterprise Europe Network -verkoston puitteissa perustettavan ympäristöasioiden ja energiatehokkuuden asiantuntijoiden verkoston, joka antaa neuvoja ekotehokkaista toiminnoista, markkinapotentiaalista ja mahdollisuuksista saada rahoitusta toiminnan tehostamiseen varsinkin pk-yrityksissä

- kehittää uusia tukimuotoja ekoinnovoinnin alalla toimiville vastaperustetuille ja pk-yrityksille tarkoituksena helpottaa markkinoillepääsyä, teknologian siirtoa, standardien käyttöä ja rahoituksen saantia nykyisten valtiontukisäännösten puitteissa

jäsenvaltioita kehotetaan

- tarjoamaan ekotehokkaille yrityksille ja tuotteille kannustimia (esim. verokannustimia ja suosimalla tukia, joilla rahoitetaan ympäristöystävällisiä yrityksiä) valtiontuesta ympäristönsuojelulle annettujen yhteisön suuntaviivojen mukaisesti ja soveltamaan ryhmäpoikkeusasetuksessa esitettyä yksinkertaistettua lähestymistapaa ympäristötukien myöntämiseen pk-yrityksille

- käyttämään täysimääräisesti koheesiopolitiikan ohjelmissa pk-yritysten ympäristöystävällisten tuotteiden ja prosessien tukemiseen osoitetut noin 2,5 miljardin euron määrärahat.

X ***EU:n ja jäsenvaltioiden*** **olisi markkinakohtaista tukea myöntämällä ja liiketalouden koulutusta järjestämällä tuettava ja kannustettava pk-yrityksiä, jotta ne voivat hyötyä EU:n ulkopuolisten markkinoiden kasvusta.**

Eurooppalaisista pk-yrityksistä vain 8 prosenttia on ilmoittanut, että osa niiden liikevaihdosta tulee viennistä (mikroyrityksistä 7 prosenttia ilmoitti harjoittavansa vientiä), mikä on huomattavasti vähemmän kuin vastaava suurten yritysten prosenttiosuus (28). Lisäksi tyypillinen pk-yritys ostaa vain 12 prosenttia tuotantopanoksistaan ulkomailta.

Nopeasti kasvavat markkinat edustavat monille eurooppalaisille pk-yrityksille hyödyntämätöntä potentiaalia. Varsinkin EU:n viimeaikaiset laajentumiset ovat synnyttäneet merkittäviä uusia liiketoimintamahdollisuuksia niin vanhojen kuin uusien jäsenvaltioiden

yrityksille. Se on osoitus siitä, miten tärkeää on hyödyntää täysimääräisesti markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet jäsenehdokasmaissa ja EU:n naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvissa maissa.

Kaupan esteet vaikuttavat voimakkaammin pk-yrityksiin kuin suuriin yrityksiin, koska niiden resurssit ovat rajalliset ja valmiudet selviytyä riskeistä heikommat, etenkin jos ne toimivat markkinoilla, joilla kilpailu on voimakasta. Tällaisille markkinoille päästäkseen pk-yritykset tarvitsevat apua saadakseen tietoa mahdollisista kumppaneista ja niiden markkinoiden avautumisesta. Lisäksi niitä on autettava selviytymään liiketoimintakulttuurissa sekä sääntely- ja oikeudellisessa ympäristössä vallitsevista eroista.

Jotta pk-yrityksiä voitaisiin auttaa hyödyntämään globalisaation tarjoamat mahdollisuudet täysimääräisesti, erityishuomiota on kiinnitettävä markkinoillepääsyn, erityisesti julkisten hankintojen markkinoille pääsyn, parantamiseen, immateriaalioikeuksien kunnioittamisen valvontaan ja kilpailun rehellisyydestä huolehtimiseen.

Tämän periaatteen soveltamiseksi käytännössä

komissio

- on perustanut keskeisiä vientimarkkinoita varten markkinoille pääsyä käsitteleviä tiimejä, joihin kuuluu jäsenvaltioiden kauppavaltuutettuja ja EU:n liike-elämän järjestöjen edustajia ja jotka auttavat pk-yrityksiä saamaan tietoja kaupan esteistä EU:n ulkopuolisilla markkinoilla

- pyrkii WTO-neuvottelujen yhteydessä ja kahdenvälisin sopimuksin vauhdittamaan kolmansien maiden, varsinkin teollisuusmaiden ja kehityksessään pitkälle edenneiden kehitysmaiden, markkinoiden avautumista

- pyrkii kahden- ja monenvälisillä neuvotteluilla (julkisia hankintoja koskeva WTO:n sopimus) vauhdittamaan erityisesti EU:n ulkopuolisten maiden, varsinkin nopeasti kasvavien talouksien, julkisten hankintojen markkinoiden avautumista, koska siitä hyötyvät kaikki osapuolet

- pyrkii WTO:n puitteissa ja kahdenvälisin neuvotteluin helpottamaan kaupankäyntiä

- jatkaa ponnisteluja helpottaakseen EU:n pk-yritysten pääsyä ehdokasmaiden ja muiden naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvien maiden markkinoille erityisesti Enterprise Europe Network -verkoston välityksellä ja edistämällä ”pienet ensin” –periaatteen soveltamista näissä maissa; tähän kuuluu myös hyvien toimintatapojen vaihtaminen pienyrityksiä koskevan eurooppalaisen peruskirjan ja SBA:n mukaisesti

- aikoo perustaa vuonna 2009 eurooppalaisia yrityskeskuksia tietyille markkinoille, ensimmäiseksi Intian ja Kiinan nopeasti kasvaville markkinoille

- aikoo ottaa käyttöön ”Gateway to China” -nimisen järjestelyn johdon koulutusohjelman perustamiseksi Kiinaan; tavoitteena on parantaa eurooppalaisten pk-yritysten kilpailukykyä Kiinan markkinoilla vuoteen 2010 mennessä

jäsenvaltioita kehotetaan

- kannustamaan suuria yrityksiä valmentamaan pk-yrityksiä niiden saattamiseksi kansainvälisille markkinoille.

5. SBA:N TOTEUTUS JA HALLINTO

Siitä asti, kun komissio lokakuussa 2007 lanseerasi ”Small Business Act” -aloitteen, se on nostattanut monenlaisia odotuksia. Koska aloitteella on laaja – hallitusten, Euroopan parlamentin ja pk-yritysten itsensä – kannatus, sen toteutuksessa on oltava perusteellinen. Se edellyttää niin komission kuin jäsenvaltioidenkin poliittista sitoutumista. Pk-yrityksille annetun sitoumuksen uudistamiseksi komissio kehottaakin Eurooppa-neuvostoa suhtautumaan aloitteeseen myönteisesti ja tukemaan sitä, hyväksymään sen sisältämät kymmenen periaatetta ja sitoutumaan ehdotettujen toimien täytäntöönpanoon. Lisäksi komissio kehottaa neuvostoa ja parlamenttia hyväksymään ripeästi aloitteeseen liittyvät säädösehdotukset.

SBA:sta olisi tehtävä erottamaton osa kasvu- ja työllisyysstrategiaa, jotta voitaisiin taata sen tehokas toteutus ja laatia säännöllisin väliajoin katsaus sen tuloksiin. Tästä syystä jäsenvaltioita kehotetaan tarttumaan vuoden 2008 loppuun suunniteltuun Lissabonin strategian tarkistuskierrokseen tilaisuutena ottaa SBA huomioon omissa kansallisissa uudistusohjelmissaan ja vuosittaisissa täytäntöönpanokertomuksissaan. Jäsenvaltiot voivat ottaa vaikutteita liitteessä luetelluista hyvistä toimintatavoista EU:ssa, ja komissio tarjoaa jatkossakin väylän niiden vaihtamiseen.

Komissio aikoo arvioida SBA:n toteutuksessa saavutettua edistystä ja raportoida siitä säännöllisesti kasvu- ja työllisyysstrategian puitteissa vuodesta 2008 alkaen. Näin Eurooppa-neuvosto voi tarkastella pk-politiikassa niin yhteisön kuin jäsenvaltioiden tasolla saavutettua edistystä ja tehdä asiaankuuluvat päätelmät.

Liite: Hyvien toimintatapojen vaihtaminen pk-politiikan alalla

Pk-politiikkaa koskevien hyvien toimintatapojen vaihtaminen on osoittautunut hyväksi keinoksi Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategian täytäntöönpanossa. Komissio on vuodesta 2000 alkaen kerännyt esimerkkejä hyvistä toimintatavoista eri aloilla. **Pienyrityksiä koskevan eurooppalaisen peruskirjan** puitteissa kootut toimintatavat löytyvät peruskirjan hakemistosta, joka on osoitteessa

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/gp.

Euroopan yrittäjäpalkinnolla annetaan tunnustusta yrittäjyyden edistämiselle aluetasolla ja palkitaan esimerkillisiä aloitteita. Esimerkkejä hyvistä toimintatavoista liiketoiminnan edistämiseksi on koottu osoitteeseen

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/smes/awards/download/compendium_2007_fi_lowres.pdf.

Tässä liitteessä luetellaan esimerkkejä jäsenvaltioiden hyvistä toimintatavoista, joita voi hyödyntää SBA:n toteutuksessa.

Periaate 1:	**Luodaan toimintaympäristö, jossa yrittäjät ja perheyritykset menestyvät ja yrittäjyys palkitaan**
	Sachsen-Anhaltin Impulse-verkosto, Saksa
	Internet-osoite: www.impuls-netzwerk.de
	Walesin nuorisolle suunnattu yritys- ja yrittäjyysstrategia, Yhdistynyt kuningaskunta
	Internet-osoite: http://www.projectdynamo.co.uk; www.becauseyoucan.com
	Cap'Ten, Ole oman hankkeesi kapteeni, Belgia
	Internet-osoite: www.ichec-pme.be
	Emax – Pohjoismainen valmennusleiri nuorille yrittäjille, Ruotsi
	Internet-osoite: www.emaxevent.com, www.startcentrum.se
	Yrittäjyyden teemaviikko lapsille, Itävalta
	Internet-osoite: www.kinderbusinessweek.at
	Yrittäjyyspäivät: Emprendemos Juntos – Me kaikki olemme yrittäjiä, Espanja
	Internet-osoite: www.emprendemosjuntos.es
	Naisyrittäjyyden kehittäminen, Romania
	Internet-osoite: www.animmc.ro
Periaate 2:	**Varmistetaan, että konkurssiin joutuneet mutta vilpittömästi toimineet yrittäjät saavat nopeasti uuden mahdollisuuden**
	Hallittuun sukupolvenvaihdokseen valmentava pk-yritysten kehittämisohjelma, Suomi
	Internet-osoite: www.te-keskus.fi, www.yrityssuomi.fi
	Yrityksen perustaminen nopeammin konkurssin jäljiltä, Tanska
	Internet-osoite: www.naec.dk
	Vaikeuksissa olevien itsenäisten elinkeinonharjoittajien ja yritysten omistajien auttaminen, Belgia
	Internet-osoite: www.beci.be
Periaate 3:	**Laaditaan säännöt "pienet ensin" -periaatteen mukaan**
	Julkisen kuulemisen internet-sivusto "Teeme koos", Viro
	Internet-osoite: www.osale.ee; www.riigikantselei.ee; www.valitsus.ee
	Pk-yritysten tukipalvelujen järjestäminen paikallistasolla keskitettyjen palvelupisteiden välityksellä, Slovenia

	Internet-osoite: www.japti.si
	Lainsäädännön muistilista, Yhdistynyt kuningaskunta
	Internet-osoite: www.businesslink.gov.uk
	Y4-neuvottelukunta, Suomi
	Internet-osoite: www.y4.fi
Periaate 4:	**Tehdään julkisesta hallinnosta joustavampi pk-yritysten tarpeiden kannalta**
	Belgian sosiaalialan sähköisen hallinnon ohjelma pk-yrityksille, Belgia
	Internet-osoite: www.ksz-bcss.fgov.be
	Keskitetty rekisteröintipalvelu yrittäjille, Tšekki
	Internet-osoite: www.mpo.cz
	Keskitetty palvelupiste yrittäjille, Saksa
	Internet-osoite: www.one-stop-shop-trier.de
	Mikroyritysten talous- ja tilinpäätösraportoinnin tukikeskus, Ranska
	Internet-osoite: www.artifrance.eu
	Julkinen tietoportaali pienyrityksille, Ranska
	Internet-osoite: pme.service-public.fr
	CORE (Companies Online Registration Environment) – yritysten online-rekisteröintiympäristö, Irlanti
	Internet-osoite: www.cro.ie
	Käynnistysapuhanke, Malta
	Internet-osoite: www.mcmpgov.mt
	Online-yrityspalvelupiste, Alankomaat
	Internet-osoite: www.bedrijvenloket.nl
	KSU – Pk-yritysten kansallinen palveluverkosto, Puola
	Internet-osoite: www.euroinfo.org.pl, www.ksu.parp.gov.pl
	Yritysportaali, Portugali
	Internet-osoite: www.portaldaempresa.pt
	Keskitetyt palvelupisteet pk-yrityksille (VEM), Slovenia
	Internet-osoite: www.japti.si
	Julkishallinnon keskusportaali, Slovakia
	Internet-osoite: www.telecom.gov.sk
	Palkanlaskentapalvelu pientyönantajille, Suomi
	Internet-osoite: www.palkka.fi
Periaate 5:	**Mukautetaan politiikan välineitä pk-yritysten tarpeisiin: helpotetaan pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin ja hyödynnetään mahdollisuutta myöntää valtiontukea pk-yrityksille**
	Julkisten hankintojen portaali, Luxemburg
	Internet-osoite: http://www.marches.public.lu, http://www.mtp.public.lu
Periaate 6:	**Parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta ja kehitetään sellainen oikeudellinen ja liiketoimintaympäristö, joka tukee maksujen ajallaan suorittamista liiketoimissa**
	Siemen- ja riskipääomaohjelma, Irlanti
	Internet-osoite: www.enterprise-ireland.com
	Pienyrityksille myönnettävät lainat ja niiden korkohyvitykset, Kypros
	Internet-osoite: www.bankofcyprus.com
	Valtiollinen riskipääomarahaston rahasto, Latvia
	Internet-osoite: www.lga.lv
	Mikrolainaohjelma naispuolisille yrittäjille ja yritysten omistajille, Espanja

	Internet-osoite: www.ipyme.org
Periaate 7:	**Autetaan pk-yrityksiä hyödyntämään yhtenäismarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia**
	Yritys- ja vientitoimintaportaali, Tšekki
	Internet-osoite: Businessinfo.cz
	Kompetenssiverkosto, Alankomaat / Nordrhein-Westfalenin INTER-NED, Saksa
	Internet-osoite: www.inter-ned.info
	Valistuskampanja standardisoinnista, Liettua
	Internet-osoite: www.lsd.lt
	CETMOS (The Central European Trade Mark Observation Service) – tavaramerkkiseurantapalvelu, Itävalta
	Internet-osoite: www.cetmos.eu
Periaate 8:	**Edistetään pk-yrityksissä tarvittavien taitojen kehittämistä ja kaikenlaista innovointia**
	Sähköisen liiketoiminnan kansallinen strategia, Irlanti
	Internet-osoite: www.entemp.ie
	Innovoinnin hallinnointi, Unkari
	Internet-osoite: www.chic.hu
	Kansallinen innovaatiorahasto, Bulgaria
	Internet-osoite: www.sme.government.bg
	Kreikan teknologiaklusterialoite, Kreikka
	Internet-osoite: www.htci.gr
Periaate 9:	**Annetaan pk-yrityksille valmiudet muuttaa ympäristöuhat mahdollisuuksiksi**
	Keramiikkateollisuudessa käytettävä uusi pintojen hienokäsittelyprosessi, joka vähentää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia, Italia
	Internet-osoite: http://www.fondovalle.it
	Ympäristöverouudistus, Viro
	Internet-osoite: www.fin.ee
	Sähköinen tiedonhallinta (EDM, Electronic Data Management) ympäristöasioiden hoidossa ja jätehuollossa, Itävalta
	Internet-osoite: www.lebensministerium.at
Periaate 10:	**Kannustetaan ja tuetaan pk-yrityksiä, jotta ne voivat hyötyä markkinoiden kasvusta**
	Internetmessut, Puola
	Internet-osoite: www.euroinfo.org.pl
	Pipe – Johdanto promootiotoimintaan ulkomailla, Espanja
	Internet-osoite: www.portalpipe.com
	Sprint – Voimien yhdistäminen maailmanmarkkinoilla vallitsevasta kilpailusta selviämiseksi, Italia
	Internet-osoite: www.sprint-er.it